

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek.
Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitised at Gothenburg University Library.
All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text.
This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.



DAGNY

TIDNING FÖR
SVENSKA
KVINNORÖRELSEN

UTGIFVEN GENOM FREDRIKA-BREMER-FÖRBUNDET AF FÖRENINGEN DAGNY

N:r 48.

Stockholm den 1 December 1910.

3:e årg.

Prenumerationspris: 1/4 år .. kr. 4: 50 1/2 år .. kr. 2: 50 3/4 .. " 3: 50 1 .. " 1: 25 Lösnummer 10 öre. Prenumeration sker såväl i landsorten som i Stockholm å närmaste postanstalt eller bokhandel.	Redaktion: Mästersamuelsgatan 51, en tr. Telefoner: Allm. 63 53. Riks- 122 85. Utgifningstid hvarje torsdag.	Redaktör o. ansvarig utgivare: ELLEN KLEMAN. Mottagningstid: kl. 11-12. Sthlm 1910, F. Englunds Boktr.	Expedition och Annonsskontor: Mästersamuelsgatan 51, en tr. Post- och telegrafadress: DAGNY, Stockholm.	Annonsspris: 15 öre per mm. Enkel spaltbredd 50 mm. Marginalannons under texten 15 mm:s höjd per gång 10: — Rabatt: 5 ggr 5 %, 10 ggr 10 %, 20 ggr 20 %, 50 ggr 25 %. Annonser bör vara inlämnade senast måndag f. m.
---	--	--	--	---

Kvinnornas deltagande i stadsfullmäktigevalen.

I december äga stadsfullmäktigeval rum i alla våra städer utom Stockholm — där som bekant val äger rum i början på året och också i år försiggått med känt resultat — hvarvid de nya kommunallagarna för första gången skola tillämpas. På grund af den nu införda sänkningen af röstskalan från 100- till 40-gradig kunna de mindre rösttalen blifva af betydelse, hvarför man har att påräkna ett lifligare deltagande i valen än förut. Att kvinnorna icke därvid böra stå tillbaka är tydligt, helst dessa val för dem ha det särskilda intresset att *kvinnorna nu första gången äro valbara.*

Kvinna är röstberättigad — och valbar — vid stadsfullmäktigeval, om hon har egen debetsedel och icke häftar för oguldna stadsutskylder. Härvid är att märka, att *äfven de kvinnor som deklarerat för första gången i år äro röstberättigade och valbara*, fastän de ännu aldrig betalat någon kommunalskatt, för såvidt deras deklaration gillats och *de blifvit uppförda i röstlängden.*

I våra fem största städer skola stadsfullmäktige välja representanter till Första kammaren, men i alla de andra har denna korporation ingen som helst politisk funktion utan är en rent kommunal institution. Frågan om kandidaternas ställning till kvinnans politiska rösträtt, i dessa fem städer så afgörande, blir därför i de mindre städerna af underordnad betydelse. En persons oförvitlighet och kommunala duglighet

borde vara det afgörande vid uppställande af kandidater. Men som valen äro proportionella och skola förrättas efter samma metod som riksdagsmannavalen komma med all säkerhet uppdelning i partier och röstande med partibetecknade listor att äga rum. Troligen blir det i regel de tre ordinarie politiska partierna, som komma att uppträda, äfven om de antaga namn med mer kommunal anstrykning. Under sådana omständigheter är en röst utan partibeteckning alldeles bortkastad, hvarför alla böra *rösta med partibetecknad lista.*

Då det är nästan omöjligt att sedan partiernas listor en gång blifvit fastställda göra sina personliga åsikter gällande, måste man uppmana kvinnorna att gå in i de respektive partiorganisationerna, deltaga i valmötena och försöka se till, dels att endast sådana personer uppställas som tillfredsställa kvinnornas fordran på heder och oegennyttia, dels att bland dem äfven kvinnor upptagas så högt på listan att åtminstone någon har utsikt att gå in. Har detta skett, och ett parti således visat tillmötesgående mot kvinnornas kraf, böra kvinnorna lojalt stödja partiet och *rösta med partilistan oförändrad.*

I detta fall synes det mig icke riktigt att genom några extra strykningar af andra namn särskildt söka gynna den kvinnliga kandidaten, detta så mycket mindre som hvarje ändring vare sig med afseende på namn eller ordningsföljd kan leda till ett helt oväntadt och

J. C. Malmberg

alldeles icke afsedt resultat. Vi ha visserligen en metod, som afser att bereda individen den största möjliga frihet äfven inom partiet, så att man får rösta på hvilka namn som helst under samma partibeteckning, men erfarenheten visar hur oerhördt svårt det är att beräkna, hur en ändring verkar.

Först och främst ställer sig saken väsentligen olika, om det inom partiet endast finns en officiell lista, eller om två eller tre olika grupper sammanslutit sig under samma partibeteckning men med olika listor i öfrigt. I förra fallet kommer antagligen rangordningsprincipen att göra sig gällande tämligen länge, och då är det — oafsedt illojaliteten — ett rent missgrepp att stryka de namn, som stå före det namn man särskildt vill ha in, om detta står så högt på listan, att det kan tänkas gå in om rangordningen följes. Därigenom kan man nämligen bryta rangordningen och störta den man vill hjälpa. Är det många olika listor inom partiet eller står namnet långt ner på listan — om det t. ex. är det sjätte, när partiet omöjligt kan tänkas få in mer än fem — då kan man däremot onekligen gynna kandidaten genom att stryka alla andra namn.

Däremot är det fullkomligt lönlöst att — om ett parti icke uppsatt någon kvinna — stryka ett af namnen på listan och i dess ställe upptaga en kvinnas namn, eller att jämte de andra namnen insätta en kvinna. Jag har hört berättas, att herrarna på somliga ställen föreslagit kvinnorna detta, och jag varnar dem därför för att nappa på den kroken. Det kan ju vara ett privatnöje eller på sin höjd en liten demonstration att skriva till ett kvinnonamn på listan, men det kan inte ge något resultat, då de öfriga namnen som förekomma både på männens och kvinnornas listor alltid måste gå in före kvinnan. Äfven i detta fall blir enda möjligheten, om man vill förblifva i partiet, att sätta upp en kvinna ensam under den antagna partibeteckningen, möjligen med en annan person som suppleant, men utan att medtaga något af de officiella namnen. Eller också får man öfvergå till ett parti, som visat kvinnorna mera tillmötesgående. Stadsfullmäktigevalen i småstäderna äro ju ändå inte politiska. Alldeles lönlöst är också att öfverflytta ett namn, som blifvit uppfördt af ett parti, på en lista med annan partibeteckning. Röster från olika partier sammanräknas nämligen ej. Slutligen må anmärkas, att om man vill ändra eller skriva till ett namn på en tryckt lista, detta ej får skrivas bredvid ett annat, emedan det är föreskrifvet att namnen skola uppföras i en följd, det ena under det andra. Att stryka öfver ett namn är däremot tillåtet — det betraktas då som obefintligt. Valsedel aflämnas till valförrättaren antingen personligen eller genom annan i samma kommun eller — i kommun där valkretsindelning förekommer — i samma valkrets röstberättigad person, som då bör vara försedd med öppen fullmakt. Ingen får inneha mer än en fullmakt.

Röstlängden skall vara framlagd till granskning

minst åtta dagar före valet å kungjordt ställe, och anmärkningar mot densamma kunna göras senast omedelbart innan valförrättningen börjar, då ordföranden skall framställa förfrågan därom.

Hvarje röstberättigad kvinna bör deltaga i valet!

Gulli Petrini.

Viktiga lönefrågor för de kvinnliga biträdena i statens tjänst.

I.

Såsom en notis i Dagny (nr 41, 1910) redan meddelat ha statskontoret, kammarkollegium kammarrätten, landtmäteristyrelsen och domänstyrelsen till resp. departementschefer aflämnat förslag om anställande på ordinarie stat enligt de af 1910 års riksdag fastslagna principer af hos dessa verk sysselsatta kvinnliga biträden. Sedan har dessutom postsparbanksstyrelsen den 4 okt. 1910 afgifvit underdånigt utlåtande öfver den s. k. löne regleringskommitténs betänkande och förslag angående reglering af postsparbankens organisation och löneförhållanden. Med anledning häraf har styrelsen för Föreningen af kvinnor i statens tjänst vid uppvaktning hos cheferna för finans- och jordbruksdepartementen i dagarna öfverlämnat tvänne underdåniga skrivelser, den ena angående de förordade lönevillkoren för postsparbankens kvinnliga biträden, den andra med bemötande af en del af de synpunkter och förslag som framstälts i de öfvannämnda utlåtandena från en del andra verk.

En stor kategori arbetande kvinnor, som i årtal under ytterst vanskliga ekonomiska förhållanden sträfvat i det allmännas tjänst, hoppas på att Kungl. Maj:t och Riksdagen under nästa år skola besluta att tillförsäkra dem lefnadsvillkor, hvilka stå i ett värdigare förhållande till såväl deras bildningsgrad som arten af deras arbete. Sättet för dessa lönefrågors lösning är emellertid af den största betydelse icke allenast för dem de närmast beröra. Statsmakternas beslut kommer nämligen otvifvelaktigt att bli en normerande för många grenar af kvinnligt arbete. Vi meddela därför härmed några af de synpunkter och de ingalunda öfverdrifna fordringar, som framstälts i Föreningens af kvinnor i statens tjänst båda skrivelser.

Postsparbanken.

Af skrivelserna angående detta verks kvinnliga biträden framgår först och främst, att postsparbanksstyrelsens slutliga förslag af den 4 okt. detta år haft en lång förhistoria. Redan den 18 jan. 1908 tillsattes nämligen en särskild kommitté för att afgifva förslag angående löne reglering för postsparbanken. Sedan sådant underdånigt förslag den 26 mars 1908 öfverlämnats, yttrade sig postsparbanksstyrelsen däröfver den 27 mars samma år. Här af följde ingen annan åtgärd än att frågan remitterades till löne regleringskommittén, hvars betänkande var färdigt den 5 febr. 1910 och sedermera föranledde postsparbanksstyrelsens nyssnämnda yttrande af den 4 okt. 1910.

Juvel- Guld- & Emalj arbeten.
DAVID ANDERSEN & Comp.
Hofjuvelerare.
4 Fredsgatan 4.

Åberopa alltid annonserna
i Dagny

Med afseende på lönevillkoren föreslogs bl. a. af särskilda kommitterade att postsparbanken måtte bli öfverflyttad på ordinarie stat. Angående verkets organisation för öfrigt föreslogs beträffande de hos postsparbanken anställda 7 kvinnliga biträdena, att de mest kvalificerade af dem till ett antal af 35 skulle erhålla ordinarie anställning. Af dessa borde 7 under benämning bokhållare tillerkännas en aflöning af 1,500 kr., 225 kr. ortstillägg samt 3 ålderstillägg å 200 kr. efter 3, 6 och 9 år samt således nå en slutlön af 2,325 kr. Dessa skulle hafva sig ålagdt att utom sina vanliga göromål såsom kontrollanter utöfva förmanskap öfver de öfriga biträdena samt ordna och leda deras arbete. 28 befattningshafvare skulle benämnas kontorsskrifvare och erhålla enahanda aflöning som bokhållarna, dock utan ortstillägg men med ett ytterligare ålderstillägg å 100 kr., som efter 12 år skulle medföra en maximilön af 2,200 kr.

Löneregleringskommittén, som ansåg det ådagalagdt att postsparbanken under de senare åren varit stadd i obestridlig tillbakagång, föreslog att om postsparbanken uppföres på ordinarie stat, detta borde ske genom att återbringa den till hvad ursprungligen syntes hafva varit meningen, en till postverkets centralförvaltning hörande byrå. Benämningen kontorsskrifvare borde därför utbytas mot den af postexpeditör men aflöningen utgå enligt det af särskilda kommitterade för bokhållare föreslagna beloppet eller 1,500—2,325 kr.

Den af förmanskapet betingade skiljaktigheten i åliggande ansåg kommittén ej nog väsentlig att föranleda inrättandet af olika tjänstekategorier, hvarför bokhållarebefattningen borde bortfalla och kontrollanterna i stället tillgodoses med ett särskildt tilläggsarvode.

Postsparbanksstyrelsen åter begär i sin skrifvelse af den 4 okt 1910 bankens uppförande på ordinarie stat såsom en fristående institution samt för 35 ordinarie kvinnliga befattningshafvare benämningen kontorsskrifvare. Af dessa skulle 7 för öfvervakande af den öfriga kvinnliga personalens arbete uppbära ett tilläggsarvode af 15 kr. i månaden.

För bankens öfriga 36 biträden har i de olika kommitterades förslag på däri angifna skäl ej förordats tjänster på ordinarie stat. Med hänvisning till de af 1910 års riksdag fastställda aflöningsprinciperna för ordinarie skrifbiträden hos fångvårdsstyrelsen och generaltullstyrelsen föreslår postsparbanksstyrelsen att 18 befattningar inrättas, hvilkas innehafvare borde benämnas skrifbiträden med en aflöning af 1,250 kr., hvaraf 600 kr. lön, 500 kr. tjänstgöringspengar och 150 kr. ortstillägg. Två ålderstillägg af 200 kr. efter 5 och 10 år skulle medföra en slutlön af 1,650 kr.

De löneförslag som framkommit äro, som synes, ganska skiftande "och", heter det i föreningens skrifvelse, "vi drista i underdanighet framhålla, att enligt vårt förmenande en tillämpning i oförändradt skick, särskildt af förslaget angående skrifbiträdena, icke skulle komma att innebära en rättvis värdesättning af deras arbete. Visserligen har riksdagen fastställt aflöningen för fångvårdsstyrelsens och generaltullstyrelsens skrifbiträden till 1,200 kr. som begynnelselön, fördelad i lön 600 kr., tjänstgöringspengar 450 kr. och ortstillägg 150 kr. att efter 2 ålderstillägg å 200 kr. efter 10 år uppgå till 1,600 kr. Men detta skedde dels under förutsättning af en daglig ordinarie arbetstid af endast 6 timmar, dels under framhållande af att lönen kunde sättas så låg med hänsyn till att biträdenas arbete var af icke kvalificerad beskaffenhet. Då postsparbanksstyrelsen för den inom postsparbanken bestämda arbetstiden af 7 timmar begär en höjning af allenast 50 kr. i den af riksdagen fastställda aflöningen, synes det oss att styrelsen ingalunda riktigt tillämpat statsmakternas beslut.

Bättre öfverensstämmande med detta hade varit att för postsparbankens skrifbiträden bestämma samma aflöningsnorm som den för generalpoststyrelsens skrifbiträden föreslagna eller 1,400 kr. som begynnelselön och två ålderstillägg å 250 kr., medförande en maximilön af 1,900 kr. Postsparbanksstyrelsen angifver emellertid som skäl för sin begäran om dessa knappa aflöningsvillkor för sina skrifbiträden, att de skulle äga utsikt att bli befordrade till kontorsskrifvare. Hos generalpoststyrelsen däremot voro alla befordringsmöjligheter för skrifbiträdena uteslagna. Visserligen erkänna vi gärna och med tacksamhet den stora uppmuntran, som utsikten till förbättrade ekonomiska villkor medför. Men lika fullt måste vi fasthålla därvid, att ju sämre tillgodosedda existensmöjligheterna äro, dess ovillkorligare måste för hvarje arbetstimme krävas full betalning, åtminstone enligt den norm, som af Eders Kungl. Maj:t och riksdagen fastslagits. Det kan icke vara staten värdigt att för så godt som intet reellt vederlag fordra 300 arbetstimmar om året af en befattningshafvare, hvars aflöning åtminstone de första åren af hennes anställning icke räcker till den nödtorftigaste bärning. Med den stora konkurrens som råder på den kvinnliga arbetsmarknaden tvifla vi ingalunda därpå, att icke staten skulle få tillgång på arbetskrafter och kanske t. o. m. goda sådana äfven för en så undermålig arbetslön som den nu ifrågasatta. Men det synes oss, att staten icke borde sluta sig till den tyvärr redan alltför stora mängd enskilda arbetsgifvare, som begagna konkurrensen för att illojalt till det yttersta — och långt därunder — pressa ned priset för ett fullgodt arbete."

Föreningen framhåller därefter, att postsparbanken syssetsätter i själfva verket endast två personer med renskrifning, medan de öfriga 34 af de icke kvalificerade biträdena utföra expeditionsgöromål, bokföring etc. För inträde i postsparbankens tjänst har dessutom hittills af verkets kvinnliga biträden fordrats förutom realskoleexamen eller afgångsbetyg från högre läroverk för flickor, i bägge fallen med minst godkända insikter i svenska språket och matematik, genomgången kurs i handelsskola eller bokhålleri med minst godkända kunskaper i bokhålleri, handelskorrespondens och allmänna kontorsgöromål.

De göra således ej skäl för benämningen "icke kvalificerade".

Med afseende på villkoren för uppförande på ordinarie stat af de biträden, som utföra mera fordrande arbete, "har", fortsätter skrifvelsen, "af löneregleringskommittén förordats en bestämmelse, som är ägnad att hos de befattningshafvare den gäller framkalla det djupaste missmod. Vi åsyfta härmed det af kommittén sid. 145 gjorda uttalandet, att "det torde få anses tillfyllest, om den, som befordras till postexpeditör (kontorsskrifvare) i postsparbanken får för erhållande af högre begynnelseaflöning räkna sig till godo 6 år af den tid den befordrade varit, före den nya statens trädande i kraft, fast anställd hos postsparbanksstyrelsen". Detta yttrande har af postsparbanksstyrelsen icke blifvit bemött, ehuru i Eders Kungl. Maj:ts nådiga proposition till 1910 års riksdag ang. principerna för kvinnliga biträdens anställande på ordinarie stat uttryckligen framhållits — sid. 34 i utdraget af protokollet öfver justitiedepartementens ärenden — att "i afseende å de biträden, hvilka nu äro sysselsatta hos olika myndigheter och varda i enlighet med den nya bestämmelserna fast anställda, synas böra gälla, att de därvid i fråga om ålderstillägg få tillgodoräkna sig den tid, som dessförinnan förlutit, sedan de hos myndigheterna erhållit fast anställning".

Då denna princip af riksdagen lämnats utan anmärkning, kunna vi icke annat än förutsätta, att Eders Kungl. Maj:t vill lämna löneregleringskommitténs ofvannämnda förslag utan allt afseende. Det är en lång, ansvarsfull

HASSELBACKENS

blandning rekommenderas som ett utmärkt godt
delikatesskaffe.

Plantage-Kaffebränneriet,

Humlegårdsgatan 20 - Stockholm.

Rikst. 36 68.

Allm. 54 41.

tjänstetid — uppgående för en del biträden till 25 år och därutöver — under brydsamma aflöningsförhållanden, som de nuvarande biträden, hvilka skulle befordras till kontorsskrifvare, hafva bakom sig. Det skulle förefalla oss långt ifrån rättvist, om de blefve ställda på sidan om en bestämmelse, hvilken uttryckligen tillförsäkrar dem rätt att räkna sig till godo sin föregående mödosamma sträfvan i statens tjänst."

Det tilläggsarfvode af 15 kr. i månaden, som föreslagits för 7 postexpeditörer (kontorsskrifvare), hvilka utöfva förmanskap öfver verkets öfriga kvinnliga personal anser föreningen böra utbytas mot en högre tjänstegrad.

Det är för verket viktiga och för biträdena själva synnerligen ansvarsfulla uppgifter, som äro dem ålagda. Sålunda sysselsätts 19 med handläggning af uppsägning af postsparbanksmedel, ett åliggande, där enligt särskilda kommitterades utlåtande "en begången felaktighet eller ett ofrivilligt förbiseende ej endast föranleder olägenhet och besvär utan äfven understundom kan vålla förlust för postsparbanken". Åt 5 är anförtrodd uppsättning af bankens alla utgående expeditioner "ett arbete", framhålla kommittéerade, "som i andra ämbetsverk utföres af manliga tjänstemän, ofta med akademisk bildning". Därförutom syssla 11 biträden med göromål af andra slag, hvilka alla "kräfva särskilda kvalifikationer, antingen genom föregående utbildning eller förvärfvade under långvarig tjänstgöring hos postsparbanken".

"Vi tillåta oss ingalunda att bedöma", yttrar föreningen, "huruvida postsparbankens verksamhet för närvarande visar tendens till nedgång eller ej. Men vi föreställa oss, att bankens vara eller icke vara alltifrån början betingats därpå, att en så betydande del af arbetet inom densamma kunnat kalkyleras för den billiga användningen af kvinnlig arbetskraft. Det lär emellertid icke kunna förutsättas, att statsverket betjänar sig af denna arbetskraft därför att den är billig om ock underhållig, utan man använder den emedan den kostar så litet, fastän fullgod. Det förefaller således, som om inrättandet af en för hela landets befolkning så viktig institution som postsparbanken i väsentlig grad möjliggjorts just genom tillgången på denna billiga arbetskraft. Och det synes oss, som om denna institutions befattningshafvare för sina sista arbetsår, då rutinen och erfarenheten nått sin höjdpunkt, borde tillgodoses på ett mera effektivt sätt, än genom ett tilläggsarfvode af några kronor i månaden. Vi föreställa oss dessutom, att om postsparbankens ställning för närvarande är mindre god än önskligt vore, det borde vara så mycket mera angeläget att till högsta möjliga grad drifva upp arbetsifvern och intresset hos dess personal. Och intet framtvingar mera initiativ, sporrar till större ifver än förhoppningen att genom arbetet föras ekonomiskt och socialt framåt.

Med beaktande af befördringens fördelaktiga inverkan "har", fortsätter föreningen, "generalpoststyrelsen för sina kvinnliga befattningshafvare inrättat icke mindre än 6 tjänstegrader, från kontorsbiträden till 3:e klass postmästare, den senare tjänsten med en högsta lön af 3,400 kr. Lönerogleringskommittén har för postsparbankens kvinnliga biträden förordat befattningar af samma slag som de kvinnliga postexpeditörstjänsterna. Såväl postsparbankens som ifrågavarande befattningshafvares fördel torde hafva blifvit bättre och rättvisare iakttagen, om för de 7 biträden, åt hvilka förordats ett tilläggsarfvode, föreslagits en kvinnlig tjänstegrad motsvarande 1:e postexpeditör eller bokhållare hos järnvägsstyrelsen."

På grund af hvad som anförts hemställer föreningen slutligen i underdånighet, att Kungl. Maj:t vid uppgörande af förslag till löneroglering och stat för postsparbanken, med afseende på detta verks kvinnliga befattningshafvare täcktes i näder föreslå, att för skrifbiträde

na bestämmes en begynnelselöna af 1,400 kr., fördelad i lön 950 kr., tjänstgöringspengar 300 kr. och ortstillägg 150 kr. med två ålderstillägg å 250 kr. efter 5 och 10 år samt en slutlöna af högst 1,900 kr.

För bibehållande af succession i lönevillkoren föreslås äfven för de mera kvalificerade befattningarna endast två ålderstillägg och anhålles sålunda för kontorsskrifvarna (postexpeditörerna) om en begynnelselöna af 1,925 kr. delad i lön 1,275 kr., tjänstgöringspengar 425 kr. och ortstillägg 225 kr. med två ålderstillägg å 200 kr. efter 3 och 6 år samt en maximilöna af 2,325 kr.,

samt att 7 befattningar för bokhållare (1:sta postexpeditörer) måtte inrättas med en begynnelselöna af 2,325 kr., hvaraf lön 1,575 kr., tjänstgöringspengar 525 kr. och ortstillägg 225 kr. med två ålderstillägg å 200 kr. efter 3 och 6 år samt en maximilöna af 2,725 kr.

G. T—II.

Till "Förlikningsbillens" historia.

I nedanstående artikel har en utredning gjorts af de förhållanden som närmast orsakat de senaste suffragetuppträderna. Utan att i någon mån försvara dessa har förf. sökt förklara huru sådana för England speciellt säregna företeelser kunnat uppstå. Vi tillåta oss att påpeka, att suffragetterna ej äro anslutna till Internationella Rösträttsalliansen och således icke i samarbete förenade med den stora organiserade rösträttsrörelsen.

Som bekant sammanträdde det engelska parlamentet till höstsession den 15 november, och dess upplösning den 28 november bebådas, emedan kommittén för den "konstitutionella frågan", d. v. s. frågan om öfverhusets omdaning, den 10 november måste afsluta sina förhandlingar utan att ha kommit till någon uppgörelse.

Detta är ju en stor och viktig fråga för England, och man kan ej neka, att parlamentets tid just nu är så knapp, att Asquith har formell rätt att vägra "lätnader", som just är parlamentets tid, öfver hvilken regeringen har rätt att bestämma. "Men", säga kvinnorna, "regeringen har icke på femtio år haft tid för oss". De fästa sig icke vid den formella rätten utan anse sin fråga, frågan om Förlikningsbillens slopande eller behandlande, lika viktig som frågan om Öfverhusets vetorätt, och för dem är den det. Och i "The Vote" citeras för att styrka påståendet den antagonistiska "Times", "detta stora, tråkiga organ för en tråkig opinion", hvilket galvaniserats till att omtala K. P. R. som "den kanske mest öfverhängande frågan från politisk synpunkt."

Och därtill förhåller det sig så: att i Stor-Britannien anse medborgarna sig ha rätt att hos ministrarna, "som de betala stora summor penningar för att de sköta landets politiska angelägenheter", höra sig för om ärendenas utveckling och vänta humana svar af "allmänhetens tjänare." Och kvinnorna anse sig för medborgare, ehuru politiskt ofria. Mr Haldane, krigsministern, har gifvit ett nonchalant svar på en höflig förfrågan om Förlikningsbillen och man går skarpt tillrätta med honom. Mr Birrell, ministern för Irland, har sagt, att "tiden för uppskof och dröjsmål måste vara förbi", och af notiser i de svenska tidningarna har man sett, hur omildt suffragetterna behandlat honom. Detta ter sig ju som tråkig

otacksamhet, minst sagdt, men förmodligen förhåller det sig så: sedan Mr Asquith gång på gång uppskjutit att svara på Keir Hardies motion om att genast behandla Förlikningsbillen, har han fredagen den 18, då han lofvat svara, gifvit ett bestämdt afslag, och kvinnorna ha då förmodligen ansett att "dröjsmål och uppskof" ännu förelågo.

Jag säger med flit förmodligen, ty jag är ännu i saknad af utförliga berättelser om händelserna. De notiser, som stått i för mig tillgängliga tidningar, ha blott i korthet och under rubriker om "suffragetternas våldsdåd", "rösträttsfurierna" o. d. meddelat underrättelser om tilldragelser, hvilka te sig som okvinnliga förlöpnigar och icke som ett upplopp af en orepresenterad mänskoklass, hvilken är missnöjd med de bestående lagarna men icke har lagliga medel till sitt förfogande att uttrycka sitt missnöje och förgäfves pröfvat på alla lugna och konstitutionella sätt att visa sin vilja. Detta sätt att se saken uttalades i våras af en liberal tidning i afseende på någon annan affär, men argumentet var som skapat för suffragetterna och omfattades gifvetvis af dem.

Under rösträttsveckan den 7—12 november gjordes samfällda och ifriga ansträngningar att upplysa London och genom London mr Asquith om folkets gillande af Förlikningsbillen, och genom Lord Lytton har Förlikningskommittéen tillställt premiärministern en statistik öfver de möten som hållits för billen. I rundt tal är det 4,200 smärre möten sedan den 12 juli, då den stora majoriteten för billen uppnåddes i Underhuset. Och från de största möteslokalerna i England finnas särskilda uppgifter, som visa det ofantliga intresset för K. P. R. För densamma ha i Albert Hall i London hållits 6 möten, i Queens Hall därsammastädes 34, i Free Trade Hall i Manchester 5. Mot densamma i London 1 och i Manchester 1. Antalet af alla öfriga politiska möten i samma lokaler uppgår till 28, mot 45 för K. P. R.

Men trots allt detta, och fastän resolutioner med begäran om lättnader för Förlikningsbillen vidhållits under alla rösträttsveckans möten synes det dock, som om ledarna varit eniga om att Förlikningsbillens öde var besegladt i och med kommittéupplösningen den 10 november. Det har ständigt varit frågan om taktiken hädanefter.

Mrs Henry Fawcett, N. U:s ordförande, Internationella Rösträttsalliansens vice ordförande, suffragisternas allvarliga, besinningsfulla ledarinna, tillkännager, att hennes förening redan för flera månader sedan beslutat att vid nästa allmänna val, oberoende af parti, verka blott för de kandidater, som uttalat sig för K. P. R.

Teresa Billington-Greig som talman för W. F. L. i The Vote den 19 november synes ej fullt säker på den förestående upplösningen. "Om regeringen beslutar sig för att trotsa den konservativa styrkan och behålla sin ställning, kunna vi ännu hoppas på snar politisk frigörelse", menar hon. "Vi skola hålla oss stilla och nöja oss med regeringens klara och bestämda löfte för 1911, om regeringen då ännu är kvar. — Men om mr Asquith beslutar sig för att vädja till de manliga väljarna, är si-

uationen en helt annan. — Och man får förlåta oss om vi säga, att regeringens nådatid i så fall är förlupen, och att den måste göra sig beredd att vid nästa allmänna val finna oss "anti"regeringen som förut.

Detta är ju ännu lugnt tal. Men W. S. P. U., den mest energiska föreningen, talar andra ord. Den har under rösträttsveckan handlat på egen hand och hade sitt eget möte i Albert Hall den 10 november, och kollekten på detta möte utgjordes af mera än 160,000 kr. i svenskt mynt. "Det är en fond till vårt heliga krig", sade föreningens kassör, som tillika med sin man offrar tid, krafter, penningar och ägodelar för saken. "Vi kämpa som våra fäder före oss en stor strid för den mänskliga friheten", fortsatte hon. "Vi ha icke kommit tillsammans i afton för att tala eller höra, vi ha kommit som soldater i en stor här. Vi ha kommit för att bereda oss till aktion, vi ha kommit för att få veta hvad vi skola göra, och när vi fått veta det, äro vi färdiga att handla. Vår ledare har sagt: "Frukten icke, gån blott framåt", och de hon talat till ha svarat: "Led oss, och vi följa." Detta var till svar på mrs Pankhursts ord straxt förut: "Om jag vore ensam, skulle jag ensam gå till Underhuset för att protestera mot det sätt hvarpå landets regering behandlat vår fråga. Men jag vet, att jag icke skall bli ensam." Vid dessa ord brast det lös i den stora salen: "Jag följer Er, Mrs Pankhurst, jag följer Er —

En af de närvarande har aflagt vittnesbörd om att det man aldrig glömmet från mötet den 12 november var känslan af uppror i luften och känslan af att det hos denna skara helt vanliga kvinnor fanns något som hvarken förtryck, åtlöje eller likgiltighet skulle kunna släcka eller döda.

Mrs Pankhurst slutade sitt stora tal med dessa ord: "Vi gå framåt i vissheten om att lika säkert som solen går upp i morgon, och kanhända innan många veckor ha gått, ha detta lands kvinnor vunnit sin politiska frihet." Och ögonvittnet talar om hur Mrs Pankhurst uttalade sina ord helt afmäta och lugna, men tändande som glödande droppar. Vi veta att den hänförelse som eldade den stora församlingen gifvit sig uttryck i rebelliska handlingar, som vi i vårt lugna island icke kunna ursäkta, knappast fatta, liksom vi ha svårt att fatta hetare rasers hänförelse för våltaligheten eller de stormande handlingar som våltaligheten kan åstadkomma.

Den 25 november 1910.

Ellen Wester.

Till Dagnys läsekrets i landsorten.

Som Dagny önskar vara ett enande band mellan Sveriges kvinnor samt har till sitt mål att tillvarataga allas intressen på skilda platser, få vi härmed uppmana våra läsarinor i landsorten att de, för att underlätta denna vår uppgift ville till tidningens redaktion insända sådana notiser, som utöfver lokalintresset innehålla saker af vikt för kvinnorörelsen i dess helhet.

Litteratur.

Det starkaste. Af *Gustava Svanström*. Wahlström & Widstrands förlag, Stockholm.

I sina föregående böcker har *Gustava Svanström* framför allt visat sig äga en sällsynt förmåga att skildra naturen på ett så intimt och personligt sätt att man nästan tycker sig höra vingslagen af dess själ, när hon berättar om sommarnattens trolska fägring, om vinterkvälens hvassa stjärnljus och allt detta förborgade lif, för hvilket endast den "riktiga skalden" har lyssnande öra och seende öga. Denna speciella begåfning fick äfven i hennes första arbeten så helt ta ut sin rätt, att människorna i de olika berättelserna tycktes vara bifigurer, som smälte samman med landskapets lefvande färger eller blevo till en återspeglning af dem. De utförde emellertid fullt tillfredsställande sin roll. Man får dock inte förvånas öfver att en författarinna med hennes djupa läggning känner sig dragen äfven till det mänskliga själslifvet och vill söka tyda och återgifva dess mångskiftande företeelser. Och man märker också i hennes senare böcker huru hon gradvis förälskar sig i denna uppgift.

I hennes nu i höst utkomna bok "Det starkaste" har hon gifvit sig det psykologiska studiet helt i våld. Men, om man än villigt erkänner ärligheten i hennes försök, kan man dock inte få annat intryck däraf än att hon på detta område knappast har förutsättning att nå den konstnärliga höjd hon redan intar som naturens tolkarinna. Och att för människorna öppna dörren till viderna i det riket är väl en uppgift lika stor som att söka tyda olösliga gåtor.

Den första berättelsen, efter hvilken boken fått sitt namn, har onekligen trots den osäkra kompositionen ett par fångslande drag. Det finnes många äkta tonfall här, och den unga prästen som skildras har i grunden ganska mänskliga egenskaper, om också författarinna gör hvad hon kan för att han skall verka öfvermänsklig.

Gustava Svanström är stark i replikbehandling. Hon har lätt för att finna ord och liknelser, som ge uttryck för hvad hon tänker och känner. Och hon äger mycken innerlighet och känsla. Men icke desto mindre gör den konflikt, som här löses af döden — det starkaste — ej något varaktigt intryck. De handlande personernas karakterer ha ej blifvit tillräckligt utformade och det ligger någonting famlande och på samma gång af arrangerad teatereffekt öfver det hela.

Då är bokens senare berättelse, "Svarta Isar", betydligt starkare och äfven komponerad med större säkerhet. Dagboksformen, som här är använd, lämpar sig också synnerligen väl för ämnet. Genom de knappa anteckningarna får man en ganska helgjuten bild af den unga kvinna, som i den biktat sitt lufs stora nederlag och — seger. De öfriga personerna som här spela med äro däremot tämligen ointressanta. Och författarinnsans uppfatt-

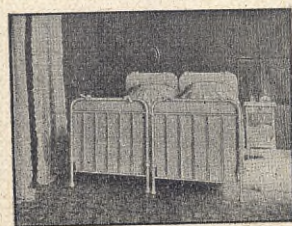
ning af älskaren, doktor Rhein, tyder inte på någon skarp psykologisk blick för karaktärer af hans slag. En man, som är en sådan cynisk egoist, som är nog feg att kunna locka den kvinna han älskar till simpel stöld och som därtill är så pass hänsynslös att han från början låter henne veta, "att ett band, en plikt, en gemensam framtid, ja, blott den kommande åldern skulle för honom döda, hvad han ansåg väsentligast, ögonblickets njutning och skönhet" — en sådan tar inte in gift, när stölden blir upptäckt utan har säkerligen tillräckligt kallt hufvud för att räkna ut att hans namn bäst skyddas, om han helt lugnt stannar kvar på skådeplatsen och tiger. Ty att en kvinna som hon tiger och påtar sig hela skulden — om också med hat i hjärtat — det bör hvar och en förstå.

Men det är en äkta lidelse, som dessa dagboksblad vittna om, och det sätt hvarpå den tar sig uttryck tyder på att författarinna — naturligt nog — är bäst förtrogen med kvinnohjärtats strömdrag. För öfrigt tyckes det som om de människor *Gustava Svanström* sysselsatt sig med i båda dessa berättelser kunde ha ägt en lyckligare naturell. Ty nog förefalla de allesammans att vara ganska hysteriska.

M. R.—M.

En fiolflicka. Af *Elsa Lindberg-Dovlette*. Albert Bonniers förlag, Stockholm.

Det där oöfversätlige ordet charme, i hvilken rik grad bärs det ej upp af *Elsa Lindberg-Dovlettes* pen-na! Hon har gifvit oss ett nytt prof därpå med sin fiolflicka, en betagande gestalt, hvars verklighetsvalör man ej begär att dissekera, mer än man begär att krama ett par skimrande trollsländevingar. Ut från den lifsmodell, som författarinna haft så nära till hands, hon med "de små säkra fötterna" och den sjungande stråken, som vi litet hvar och med glädje lyssnat till, den smidiga gestalten, som *Alice Nordin* så karaktäristiskt vetat fänga, har *Elsa Lindberg-Dovlette* gått vidare in i diktens värld och skapat sin fiolflicka och den gamla gatans gestalter. Det är diktens värld, man känner det, och man begär icke ens att alla dessa underligt titulerade varelser, "Pim", "stölfvelkungen", "fröknarna Pappersknif" eller "kattjungfrun" skulle kasta den fantasilöja som författarinna bredt öfver dem och bli något så fattigt att man riktigt kunde tro på dem som människor, det vore synd om de vackra färgerna på *Elsa Lindberg-Dovlettes* palett! Icke människor, men det mänskliga går som en röd tråd genom den prosadikt som fått namnet "En fiolflicka", icke lifvet, men en sång om lifvet, en sång, som ofta går i vek moll, i mjuka varma gripande toner, just som en fiol sjunger under en sann fiolflickas stråke. En verkligt förtjusande bok.



ENGELSKA MAGASINET

Drottninggatan 31

Sängar och Sängkläder

i största urval.

Låga bestämda priser

Sanitäsängar o. soffor
med stålnefbotten Kr. 12 och 18.

Ottomaner och

Duchateller

fullt monterade med kuddar
och öfverkast från Kr. 105.



Fjärran melodier. Af Mildred Thorburn-Busck. Wahlström & Widstrand, Stockholm.

Åter ett nytt författarnamn, icke alldeles okänt, visst icke, men dock för första gången framträdande i den samlade formen af en bok. "Fjärran melodier" har författarinnan nämnt denna bok med känslig uppfattning af dess innehåll. Icke heller hon rör sig på verklighetens område. Skarpt lyssnande till en åt jordens alla väderstreck flygande fantasi rör sig hennes penna mediumistiskt och målar taflo af skildaste slag, målar stämningfullt, färgrikt, med tropiska soldagrar, bleknad tjugotalskolorit, med rococons rosenfärger och med mörka medeltidsskuggor i italienskt manér. Det påstås att den framstående skådespelerskan Sorma aldrig kunde spela en roll, som man ej först förespelat henne, men ur denna förebild växte hennes egen skaparkraft fram. Victor Hugo lär ha skrivit den underbaraste och tillika sannaste skildring som finns af Schweiz utan att med sin fot ha varit där. Det är begåfningens intuitiva makt att se och lyssna, som ger det bokligt inlärdas lif. — Och i grunden, om hvarje detalj af en skildring med främmande motiv är riktig, är på det hela af mindre värde än att kunna väcka det okändas stämning hos oss, detta som vi drömt oss om dem vi aldrig sett, stämningen af Orienten, af Ganges stränder, af det gula landets teblommor, stämningen från gångna tider, af det som historieforskarna slita i bitar men som vi gärna drömma oss helt igen. Mildred Thorburn-Busck har mycket af denna förmåga, vare sig hon skildrar Sarawatas prästinna den lilla danserskan Kah Teli eller "Monsieur och Mademoiselle", de små rocofigureerna, som franska revolutionen förvandlade till hjälteoffer. En fin teckning denna sista skildring, typerna ha visserligen något af traditionsschablon, revolutionens tragik gör oss benägna att försköna dessa högklackade aristokratoffer, som släpades till guillotinen, de tappra revolutionsmartyrerna ha säkert aldrig varit så talrika i verkligheten, som de sedermera blifvit i romanerna, men huru som helst, författarinnan har skapat ett lifet betagande kabinetsstycke af "Monsieur och Mademoiselle."

Ett synes mig dock verka brist i denna bok. Det personlighetsborna är ett tidskräf, som Mildred Thorburn-Busck lämnat obeaktadt. Just därför att hon så skarpt lyssnar utåt, skulle man önska att hon understundom äfven lyssnade inåt. Det personliga felas säkerligen icke författarinnan, man får blott en känsla af att hon döljer det, och man känner det som en direkt saknad, att Mildred Thorburn-Busck en hel bok igenom leker kura gömma med sig själf och med läsaren — men att man saknar det, talar ju dock äfven det till författarinnans favör.

S. E—d.

Hvarje djup längtan är en profetia om uppfyllelse, hvarje allvarligt sökande har löftet om att finna.

Fredrika Bremer ("Syskonlif").

Till rösträttsföreningarna landet rundt!

Med nöje bereda vi på begäran plats för nedanstående upprop.

Snart nog — om några veckor blott — stå vi inför ett nytt årsskifte.

Detta nya år, 1911, torde för oss rösträttskvinnor bli ett *arbetsamt* år — men tillika ett mer än vanligt *intressant* och *betydelsefullt* år. Vi vänta meningsfränder från världens alla land och riken hit till oss. Kvinnor, eldade af hänförelse för vår stora sak, trotsande tusenmila afstånd, fara öfver land och vida vatten för att besöka vår aflägsna lilla halfö.

De komma för att tillsammans med oss slå ett slag för kvinnans politiska rösträtt i alla land.

Berättelsen om de intressanta förhandlingarna, de glänsande talen, den stora hänförelsen, entusiasmen, skall af den lydiga anghästen och den blixtnabba elektriciteten föras fram till de mest aflägsna hörn af världen. Tryckpressarna skola arbeta och kvinnor fröjda sig öfver hvad kvinnor *vilja* och *kunna* uträtta för den gemensamma stora tanken — *kvinnornas höjande till fria medborgarinnor*.

Svenska rösträttskvinnor, låtom oss med *ifver* och *energi* arbeta på att de främmande kongressmedlemmarna må kunna emottagas så väl och värdigt som möjligt! På detta mål må vi nu närmast arbeta under vintermånaderna 1911. Det blir en fosterländsk gerning så god som någon; ty vårt lands goda rykte och anseende hos de främmande nationerna måste ligga oss alla varmt om hjärtat.

Att *sprida Dagny* till så många kvinnor som möjligt må också under detta års sista veckor blifva oss alla en kär plikt.

Ingen annan tidning kan gifvetvis komma att stå i så intim kontakt med den internationella rösträttskongressen 1911 som den svenska kvinnorörelsens organ — Dagny —, hvilken också just därigenom under det kommande året lofvar att ha mera än vanligt af intresse för oss kvinnor.

Det blir en *bemärkelseårgång* för vår svenska rösträttsrörelse, hvilken kommer att bevara sitt historiska och kulturella värde långt in i en aflägsen framtid. Ingen vaken kvinna bör därför försumma att prenumerera på Dagny för 1911 —!

Svenska rösträttsföreningar, *arbeten för kongressen och spriden Dagny!*

Gefle den 20 november 1910.

Sigrid Hofrén.

GYNNA DAGNYS ANNONSÖRER!

Kvinnorna och stadsfullmäktigevallet i Gefle.

Redan tidigt vidtogo kvinnorna i Gefle förberedande åtgärder i och för tillvaratagande af sina speciella intressen vid det stundande stadsfullmäktigevallet. Styrelsen för F. K. P. R. ingick till de olika politiska partierna med en skrifvelse, hvori anhölls, att resp. organisationer måtte på fullt tryggt plats å valsedlarna uppsätta minst en kvinnlig kandidat samt därjämte en kvinnlig suppleant.

F. K. P. R. hade vidare ett möte, där kvinnorna och stadsfullmäktigevallet diskuterades. Här framkommo också namn på flera kandidater, men det ansågs att kvinnorna inom de respektive politiska partierna borde verka för att lämpliga kandidater uppsattes. En kraftig maning riktades till F. K. P. R:s medlemmar att ingå en hvar i det politiska parti, hvars åsikter hon i det stora hela gillade, för att där göra krafven på egna representanter inom fullmäktige gällande. För att ytterligare öka intresset bland kvinnorna anordnades ett offentligt föredrag öfver ämnet: "Samhällsbyggare" med fru Frigga Carlberg som talare.

Det socialdemokratiska partiet, som först blef färdigt med sina vallistor, uppsatta såsom 3:dje namn i andra valkretsen fröken Maria Qvist, en plats som måste anses fullt tryggt i hänseende till socialdemokraternas röststyrka i denna valkrets. Som nr 6 i samma krets uppsattes fru Josefina Tjernberg, ett namn som utom partiet torde vara litet känt. Äfven inom frisinnade valmansföreningen har den kvinnliga kandidatuppsättningen gått efter lika raka linjer. Redan vid det första mötet inom denna förening betonades kraftigt det rättmätiga i att kvinnornas kraf på egen kandidat tillgodosågs. I den valkommitté som tillsattes för uppgörande af kandidatlista insattes äfven en kvinna, och då valsedlarna förelägo färdiga, hade i första kretsen på andra platsen, före en af de afgående stadsfullmäktige, uppsatts folkskollärarinnan fröken Anna Sundbom (F. K. P. R:s sekreterare) och såsom suppleant i andra valkretsen fru Klara Lindh (F. K. P. R:s ordförande). Vid det stora kommunalpolitiska möte, som de frisinnade anordnade i fredags med Första-kammarledamoten v. häradshöfding Jacob Larsson och Andra-kammarledamoten lektor K. Starbäck som talare hade också lämnats plats för fru K. Lindh att tala om kvinnornas speciella intressen i det kommunala.

Högerkvinnorna inom vårt samhälle ha utvecklade en energi och en arbetsvillighet, så mycket mer glädjande som intresset från det hållet förut varit skäligen matt.

De anordnade ett offentligt möte, till hvilket moderata kvinnor inbjödos i och för kandidatnominering. Fru Anna Björk var den som gick i elden och föreslog F. K. P. R:s första ordförande och mångåriga kämpe för kvinnornas intressen i vår stad, skolföreståndarinnan fröken Karolina Själänder, hvilket namn mötet också så godt som enhälligt uppsatte som de moderata kvinnornas speciella. Men de moderata männen voro inte alla

af samma åsikt. Ett profval anordnades och för att också kvinnorna skulle få tillfälle verka för sin kandidat, uppmanades de att ingå i Allmänna Valmansförbundet, en uppmaning som de i öfverraskande stor grad följde. Men som männen inom Valmansförbundet inte voro nöjda med det namn kvinnorna själfva framburit, hufvudsakligast på grund af fröken Själänders långt framskridna ålder (hon ingår snart i sitt 70:de år), letade de själfva upp ett annat namn, folkskollärarinnan fröken Elsa Bengtsson som gjort sitt namn känt genom kraftigt arbete inom nykterhetsrörelsen.

Vid profvalet inom Allm. Valmansförbundet tillämpades den 40-gradiga röstskalan och man kan ju förstå att kvinnorna redan därigenom voro så godt som ur spelet. De höllo emellertid troget ut, men resultatet blef i alla fall att båda de kvinnliga kandidaterna kommo på sladden på listorna, utan utsikt att bli valda.

Sedermera har en utbrytning ur Allm. Valmansförbundet ägt rum, i det "de kristna nykterhetsvännerna" beslutit gå med egen lista och å denna i tredje rummet i andra valkretsen uppsatt fröken Elsa Bengtsson, som därefter afsagt sig kandidaturen å Valmansförbundets lista.

Som suppleant i första valkretsen har därefter Valmansförbundet uppsatt banktjänstemannen fröken Gertrud Wiklund, ett namn, som om det från början upptagits (fröken W. lär då ha undanbedt sig), möjligen kunnat blifva mera samlande och enande.

Återstår nu att se utgången. Geflevalen bruka af gammalt ha namn om sig att bjuda på öfverraskningar, och skulle en högerkvinna blifva vald, måste det anses som en stor öfverraskning, fastän en för oss kvinnor angenäm sådan.

K. L.

Vaxholms F. K. P. R. jubilerar.

Brefkort från Vaxholm.

Damer i festdräkt och festhumör, ett 40-tal medlemmar af Vaxholms F. K. P. R., stiftarinnan, allas vår Ann Margret, och några andra utsocknes i form af närboende styrelseledamöter af Stockholms länsförbund församlade till festligt samkväm i de hemtrefliga rummen på Vaxholms hotell. Musik och sång, tal för den 5-åriga föreningen, för ordf. och styrelse, för Dagny och för den blifvande rösträttsbutiken i Stockholm, Smålandsgatan 4, hälsningstelegram från V. U., kamratanda och munterhet — se där i koncentrerad form Vaxholmsföreningens jubileumsfest! Gästfrihetens och sällskapstreflighetens traditioner äro på ett alldeles särskildt fint sätt upprätthållna af medlemmarna af Vaxholms F. K. P. R., och det finns bestämdt inte någon festande F. K. P. R. i hela landet, som har bostads- och matfrågan bättre löst än Vaxholms. Lyckliga Vaxholms-rösträttskvinnor!

A. K.

Sprid Dagny!

Köp Oskummad mjölk direkt

hemsänd i plomberade kärl till 17 öre pr liter.

AKTIEBOLAGET MEJERIET VICTORIA

Riks 770. — Kungl. Hofleverantör — Allm. 69 37.

MÄLARBADET

11 Handtverkaregatan 11.

BAD-TVÄTT- och STRYKINRÄTTNING

1:a klass i alla afseenden.

OBS! Simundervisning f. damer och herrar

R. T. 38 14 — 38 15

A. T. 93 43 — 93 44.

En diskussion om "kvinnans värnplikt".

Den sedan någon tid tillbaka väsentligen genom Sigrid Posses broschyr till en viss grad af aktualitet bragta frågan om någon art af "värnplikt" för kvinnan upptogs förliden vecka till diskussion vid ett möte af Stockholmsföreningen för kvinnans politiska rösträtt. I ett förträffligt inledningsföredrag redogjorde dr Karolina Widerström för förslag som i denna väg tidigare framkommit, Esseldes 1885 i Tidskrift för Hemmet framlagda samt ett af fru Hanna Palme i sällskapet Nya Idun i Stockholm hållet föredrag. Dessa, såväl som grevinnan Posses, gingo ut på att kurser i sjukvård borde anordnas. Talarinnan framhöll emellertid, att om man tänker sig en särskild utbildning i form af någon sorts "värnplikt" för kvinnorna, bör denna icke gå i riktning af att lära dem sjukvård i egentlig mening men väl hälsovård, personlig bostads- och samhällshygien, hvilket skulle vara särdeles önskvärdt och af största betydelse. Härmed vore en plikt mot den stora allmänheten uppfylld. I denna hälsovårdsundervisning skulle som väsentlig beståndsdel ingå rationell spädbarnsvård, hemmets skötsel, matlagning m. m. och menade talarinnan, med mödrarnas vård om det uppväxande släktet kan väl sägas att kvinnorna i årtal värna om sitt land. Om den värnplikten skola kvinnorna samla sig. Detta vore äfven hvad fru Gerda Hellberg menat i sitt framkastade förslag om ett kvinnoår. Vare sig vi nu kalla det för "kvinnoår" eller "värnplikt" är detta — kvinnornas utbildning i moders- och husmoderskallet — en idé, som säkerligen kommer fram om och om igen, tills den blifvit realiserad. Hvad ordnandet af saken i detalj beträffar behöfves en grundlig utredning. Landet skulle det kosta miljoner, ty staten måste ju sörja för att kvinnorna kunna existera under den tid den tager dem i anspråk för denna utbildning. Men kvinnorna måste få vara med om att ordna och bestämma dessa saker, kvinnan måste vara i besittning af politiska rättigheter och därmed förenadt inflytande, innan denna fråga kan tagas upp till lösning.

En liflig diskussion följde på dr Widerströms med starka bifallsyttringar mottagna inledningsföredrag. Från ett håll framhölls obenägenheten för någon art af obligatorisk "värnplikt", svårigheterna för arbeterskorna att underkasta sig en sådan, hvaremot från annat håll betonades den rådande sorgliga okunnigheten i moderliga och husmoderliga pliktens skötande samt vikten af en undervisning i dessa stycken. Gentemot talet om att en kvinnans "värnplikt" vore en skyldighet, som hon borde påtaga sig, yttrade fröken Anna Whitlock, att det vore en rättighet, som kvinnorna begärde, staten har hitintills gifvit dem för litet, de kunna ha rätt att fordra att landet skänker dem denna undervisning. För att tillförsäkra oss den bästa utbildningen till vår egen och landets bästa, betonade hon, måste vi se till att vi erhålla politiska rättigheter, ty först då kan man tänka sig att saken kan föras igenom!

Sedan flera talarinnor yttrat sig med i detaljsaker skiljaktig uppfattning afslutades mötet med att föreningen antog följande resolution:

"Kvinnans grundliga och rationella utbildning för hennes moderliga och husmoderliga värf är en angelägenhet af största vikt för samhället. Föreningen för kvinnans politiska rösträtt i Stockholm, samlad till möte den 24 nov. 1910, uttalar därför den förhoppningen att kvinnan snart måtte få säte och stämma uti landets representantförsamling, på det att bl. a. frågan om en sådan kvinnoutbildning måtte bli tillfredsställande löst".

Bref från S. B. K.:s hvilohem.

Håknäs i nov. 1910.

Hur många stockholmare känna till riktiga landet höstetid. Deras egen kära stad får vara mörk och ruslig, de traska ändå omkring i gatsmuts och automobilstänk, det hör till årstiden. Men landet skall ha sommargrönska eller vintersnö för att anses njutbart.

Men vi härute ha funnit hösten riktigt draglig, ja, den är ej utan sitt särskilda intresse. Jag talar nu inte om årets ovanligt vackra förhöst med klarblå himmel och sol öfver skogens bländande färgprakt. Men den riktiga hösten, denna fruktade, döda årstid, då naturen resignerat i kampen mot förgängelsen, då solen inte orkar bryta sig genom molnen mer än för korta ögonblick men dagrarna därför bli så mycket mera skiftande och fantastiska. Då träden stå hjälplöst nakna, och det genomskinliga grenverket inte hindrar fjärrsikten. Själva landskapets formation träder klarare fram i skarp relief, det gråa urberget syns på långt håll, när hvarken löskogen skymmer eller snötäcket jämnar ut konturerna. Det är en stilla väntetid, om också ej i dur som förvåren. Och naturens undergifvenhet hjälper oss att spanna ner lifsens intensiteten, det jämna regndiset söfver reminiscenserna från stadslifvets hetsjakt.

Inte för att vi ha nerver, bevars väl, men nog smakar det att dra sig efter behag, ända till lunchen om man så vill, i stället för att störta upp ur sängen i morgonmörkret, sluka maten och springa fatt en öfverfylld spårvagn för att hinna i tid till arbetet. Visst arbeta vi här också, åtminstone tro vi det. Husets goda genius är jämt i farten och hinner med allt. Nu ha vi krattat löf i trädgården, d. v. s. hon och "pojken" ha knogat, medan vi eggat dem med vår välvilliga uppmuntran. Så måste vi se efter, att hon sköter om höngården hvarje dag och så följa henne hack i häl i kök och köllare för att bistå med goda råd. Och när någon ny gäst skall hämtas vid stationen, kanske vi äro nog duktiga att följa med för att hålla hästen. Så nog göra vi nytta. Men därför tilltar också aptiten med hvarje dag, vi äta ofta och fort och länge.

Men det finns ju också de som kommit hit ut för att få ro för sitt eget arbete och som tycka, att det går härligt att samla sig här i stillheten, fria från kulturlifvets små störningar. Eller konvalescenter, som här äro skyddade för alltför många välmenande visiter.

Men man kan ju inte gå ut på landsvägarna, tror stadsfolk. Nej, inte med släpande kjolar och tunna kängor och tunga överkläder. Men tag med en kort lodenkjol med jacka, tjocka, vattentäta skodon med eller utan broddar och en praktisk mössa, hvarför inte en sydväst, som "vår fröken"! Då behöfver inte ens regnet hindra från uppriskande vandringar. Alla vägar äro fria, tvärs öfver åkrarna till närmaste bergsknalle för att hitta en ny utsikt, in i barrskogen att plocka ris och röda bär till alla krukor. Och instruktiva kurser i landthushållningens mysterier vid granngårdarnas storartade nyanläggningar.

Nya, intressanta bekantskaper gör man snart i den tätt bebyggda trakten med den vänliga befolkningen. Tänk på den lilla gumman i den lilla, lilla stugan uppe i skogsranden, med potatisland och täppa och förstukvist med slingrande rankor, precis som vi alla ville ha det. Och den lama gumman, som legat i många år, men skötes så väl af gubben, som också står för hela hushållet som en riktig mora. Och många fler.

Och så kommer mörkret efter middagen, då vi krypa ihop uppe i den stora varma salen och känna oss rik-

**Glöm ej att använda kongressbrefkort!
Åsätt Edra postförsändelser kongressmärken!**

tigt hemmastadda som om vi leivat all vår tid i en sådan liten svensk herrgård.

Ja, det är mycket ljufligt, som väntar alla de förutseende, som i tid anmält sig för julen och nu gå inne i staden och vänta på vinter med snö och is förstås. Då blir här öfverfullt, men den som nu kan och vill komma ut och inte är rädd för väta, bör passa på så snart som möjligt. Hon kommer inte att längta in till gatorna och kasernerna.

N. S.

Notiser.

Kvinnliga stadsfullmäktigekandidater. På Falu Frisinnade förenings listor äro uppförda i södra valkretsen fröken V. Olander som andra och frk. G. Martin som sjätte namn; i den norra frk A. Sörensen som femte namn. De "borgerligas" lista i samma valkrets har fru Elfrida Larsson som femte namn.

Utöfver de i Gefle redan nämnda kvinnliga stadsfullmäktigekandidaterna har nu Allmänna Valmansförbundet därstädes uppsatt fröken Karolina Själander samt som suppleant fröken Gertrud Viklund. De kristna nykterhetsvännerna ha på sin lista upptagit fröken Elsa Bengtsson.

Dr Hilma Borelius förordnad till docent. Filosofie doktorn Hilma Borelius har af universitetskanslern förordnats till docent i nyare litteraturhistoria vid universitetet i Lund.

Föreningsmeddelanden.

F. K. P. R. i Falun hade å Stadshotellet den 21 nov. ett talrikt besökt och mycket angenämt samkväm, till hvilket äfven utom föreningen stående kvinnor voro inbjudna. Sedan en damkvartett under anförande af fru Sigrid Danius hade afsjungit Stenhammars Medborgarsång, hälsade styrelsens ordförande de närvarande välkomna, särskildt dr Gulli Petrini, hvars medverkan styrelsen lyckats erhålla. Ordf. meddelade styrelsens beslut att i stället för anordnande af sällskapsspektakel e. d., som varit påtänkt för anskaffande af medel till Stockholmskongressen, vädja till föreningsmedlemmarnas offervillighet och intresse för det fosterländska ändamålet och uppmanade dessa att, utan något extra nöje som ersättning, teckna löfte om sina 1-kronor med eller utan öfverbetalning på de framlagda listorna. Det möjligen felande beloppet i den stipulerade summan var garanteradt af tvenne föreningsmedlemmar. Dr Petrini ledde därpå med vanligt älskvärdt gemyt, stor klarhet och reda ett fingeradt stadsfullmäktigeval, till hvilket fem olika listor med kvinnliga namn ur stadens alla samhällsklasser voro tryckta. På grund af valets resultat meddelade dr P. sedan en mängd råd och erfarenheter angående den proportionella valmetoden, hvarvid hon fick tillfälle berömma de gifna kvinnorna i Falun, som varit så raska att deklarerat i våras, att ett ganska stort antal af dem redan nu i december voro röstberättigade och valbara. Under sammanräkningen af rösterna gingo unga damer omkring med kongresslistorna, och insamlades på så sätt omkring 70 kr. — Till att höja stämningen på samkvämet bidrog kraftigt den vackra sång, som utfördes af den ofvan omtalade dubbelkvartetten. De åtta unga damerna, som voro iförda vackra och ovanliga nationaldräkter, sjöngo tvenne gånger under aftonens lopp folkvisor i Elfrida An-

drées berömda arrangemang, af hvilka särskildt "Liljorna", växelsång med damkör, och det vemodiga omkvädet "Tro mina ord" väckte lifligt bifall. Det uppdrogs åt styr:s ordf. att till den vördade kompositrisen framföra såväl föreningens tacksamhet för hennes älskvärdhet att utlåna manuskriptet till körerna som de exekverandes tack för det nöje, som inöfvandet beredt dem. Belåtenheten med samkvämet var allmän, och några motståndarinnor till rösträtten, som voro närvarande, medgäfvos villigt att de varit i sällskap, där man har roligt.

Stockholms F. K. P. R. sammanträdde torsdagen den 24 nov. i K. F. U. K:s stora sal under dr Karolina Widerströms ordförandeskap, hvarvid en del föreningsärenden förekommo med därpå följande föredrag och diskussion öfver "Kvinnans värnplikt." Till representanter i Centralstyrelsen återvaldes dr Lydia Wahlström, fröken Signe Bergman och fil. kand. Axianne Thorstenson och till suppleanter fru Ezaline Boheman och friherinnan Ebba Palmstierna. Meddelande lämnades om att tiden för centralstyrelsemötet, hvilket som bekant kommer att hållas i Stockholm, bestämts till måndagen och tisdagen nästkommande 9:de och 10:de januari. Sedan ordföranden redogjort för planerade företag till anskaffande af medel till kongresskassan, — en "rösträttsbutik" kommer att hållas öppen en vecka före jul, där hvarjehanda lustigheter skola säljas — öfvergick hon till inledningsföredraget till diskussionen, hvilket på annat ställe i dagens nummer refereras.

Svenska Kvinnornas Nationalförbunds styrelse hade ordinarie sammanträde tisdagen den 22 november på K. F. U. K:s lokal, Stockholm. Vid sammanträdet början meddelades att förbundet af en person som önskar vara okänd fått mottaga en gåfva af 5,000 kr. till en fond, hvaraf räntan årligen får användas till främjande af förbundets verksamhet. Aftonens förhandlingar upptogs af frågor rörande förberedande anordningar för det "Executive meeting", som Internationella Kvinnoförbundet på inbjudan af Svenska Kvinnornas Nationalförbund kommer att hålla i Stockholm 6—12 september 1911 och till hvars hållande regeringen lämnat ett anslag på 3,000 kr.

Att tillsammans med S. Kv. Nationalförbunds centralkommitté göra förberedelser för mötet tillsattes två kommittéer, en festkommitté och en inkvarteringskommitté. I festkommittén utsågos till medlemmar justitierådsdrottningen K. Bohman, doktor H. Malmström, professorskan V. Rosander, grefvinnan A. Ruuth och fröken S. Ulrich. I inkvarteringskommittén invaldes fru L. Danielsén, fru C. Elliot, fröken H. Henriksson och fru Oskar Tamm.

Vid "Executive meeting" i Stockholm 1911, som är ett af de utskottsmöten som hållas under Internationella Kvinnoförbundets femårsperioder, komma att närvara ordförandena för de 22 till Int. Kv.-förb. hörande nationalförbunden samt därjämte medlemmarna i de Int. Kommittéer, hvilka tillhöra Int. Kvinnoförbundet. De Int. Komm. äro till antalet nio, och hvarje nationalförbund har en representant i hvar och en af kommittéerna. Bland de många framstående medlemmar af Int. Kv.-förb., som nästa år komma att bevista mötet i Stockholm, kunna nämnas ordföranden Lady Aberdeen, doktor Alice Salmon från Tyskland, mrs O. Gordon, doktor phil. från Skottland.

Annonsera i Dagny!

PLATSSÖKANDE.

(Platssökande få sina annonser införda i Dagny för halftva priset eller 7/10 öre pr mm.)

Småskollärarinna

önskar på nyåret plats i familj att undervisa nybörjare. Svar till "Värmländska", Danderyd p. r.

2 musikaliskt bildade flickor 19 och 20 år gamla, med vinnande sätt, husliga och mycket barnkära önska plats i angenämt hem. Någon lön önskvärd. Svar till "Flitig familjemedlem 19 eller 20 år", Postkont. Köpmansg., Göteborg.

Arbetsglad,

elementarbildad, musikalisk småländska, van vid alla göromål inom ett hem, önskar plats nu genast på nyåret i familj. Lön önskas. Svar till »Postfack 5», Ryd.

I vegetarisk familj

önskar en några och tjugu års flicka från bildadt hem plats att vara behjälplig med matlagningen och öfriga husliga sysslor. Har ca två år förestått mindre veget. hushåll. Svar till "Ina P.", Sthlm 1, p. r.

HUSFÖRESTÅNDARINNA, 27 år, bildad, barnkär, med godt och glad sätt, huslig och varmt intresserad af ett hems skötsel söker plats. Svar till "Duglig 25", Nord. Annonbyrå, Göteborg.

EN snäll och pålitlig Värmlandsflicka önskar plats å kontor, helst i Stockholm. Utmärkt real-skolebetyg finnes. Svar till "17 år," Kahlhyttan, Filipstad.

17 års flicka

med afgångsbetyg från Handelskola önskar elevplats å kontor. Svar märkt "Elev" torde godhetsfullt insändas till Allm. Tidn.-kont., Gäfle.

Examinerad sjuksköterska,

resvan, söker privatvård från 1 januari. Svar märkt "1911", Norrköping p. r.

FLICKA med vana i sjukvård och som genomgått 1-årig praktisk sjukvårdskurs på lasarett, önskar nu eller på nyåret plats som privat- eller barnsköterska. Rek. finnas. Svar till "C.", Getinge p. r.

LEDIGA PLATSER.

LÄRARINNA. Ung, anspråkslös, musikalisk flicka med elementarskolebildning, kompetent att undervisa i skolämnen för inträde i 4 kl. flickskola, jämte handarbete och pianospelning, sökes nästa 15 januari för 11-årig flicka. Ref. med foto. o. lönepret. i svar till Ingeniör Carl Carlsson, Eldforsen, pr Trekärn (Vesterdalarne).

LÄRARINNA med kompetens för 3:dje kl. elem.-läroverk sökes för 4 barn 6-9 år gamla. Svar med betyg och uppgift om löneanspråk till "Fru E." Ljungby p. r.

Skicklig massös

önskas nu genast till landet nära Göteborg för behandling af ledgångsreumatism samt gärna äfven för tillsyn af 2 flickor — 5 och 8 år. Svar med fotografi och lönepretentioner till "Postbox 14", Gtbg.

Maskinskrifverska,

van att skriva engelska och tyska efter koncept och som på egen hand med allvar och ordning kan sköta en skrifbyrå, erhåller genast förmånlig plats genom Remingtons Platsanskaffningsbyrå.

Kokerskeplatsen

vid länslasarettet i Hudiksvall är ledig till ansökan och skall tillträdas den 25 jan. 1911. Lön 300 kr., eget rum, allt fritt. Ansökningar, ställda till direktionen, åtföljda af betyg och fotografi insändas till lasarettets expedition före den 30 dec. 1910.

Gynna Dagnys annonsörer!

Allm. Tel.
51 65.

BIKUPAN

Klarabergsgatan 21, Stockholm.

Alla slag af svenska fruntimmershandarbeten. Linneutstyrslar på beställning. Märkning utföres. Order till landsorten exp. skyndsamt.

Riks. Tel.
60 79

JULGÅFVAN 1910

ILLUSTRERAD JULTIDNING FÖR HEMMET.

Fjärde årgången.

JULGÅFVANS omfång är — omslaget inberäknadt — 28 stora sidor. Såsom bilaga medföljer en stor trefärgsreproduktion efter en af *Jenny Nyström-Stoopendaal* målad tafla: **Jesus vid Sikars brunn**. Denna tafla bör, i likhet med de föregående, blifva en värdefull prydnad i mångt hem och jämväl i söndagsskolan.

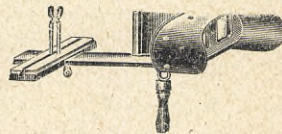
JULGÅFVAN innehåller: **Kristus, förlossaren**. Poem af *Nils Hylander*. Illustration af *C. v. Bodenhausen*. — **Då tiden var fullbordad**... Gal. 4: 4, 5. Julbetraktelse af hofpredikanten *Fr. Hammarsten*. Illustration: **Den heliga natten** af *W. Firlé*. — **"Herren är konung!"** Några uppfordrande och uppmuntrande ord af pastor *T. Lindhagen*. Illustration: **"Mig är gifven all makt i himmelen och på jorden"** af *A. Dorph*. — **Genom öknen vid Jesu hand**. Af pastor *Nils Hylander*. Med illustration af *P. Haendler*. — **De gamlas dag**. Af *A—der*. Med två illustrationer af *Brita Ellström*. — **Vid Jesu kors**. Ord af *Elsa Ribbing*; musik af hofrättsrådet *K. J. Ekman*. — **Det stora undret**. Berättelse af *Anna von Rothkirch*. Med tre illustrationer af *Gärda Jungberg*. — **Svenska Bibelinstitutet**. Af rektor *Joh. Rinman*. Med tre större illustrationer. — **Ur årets bilderbok**. Några meddelanden af *E. R.* om årets bibelkurser. Med bilder från Skellefteå, Brunnsnäs, Strängnäs och Johannelund samt två bilder från söndagsskolkonferensen i Washington. — **Ett bibliotek i bibliotekens land**. Af pastor *Efr. Rang*. Med fyra illustrationer. — **Minnenas jul**. Af *A-i-e*. Med tre illustrationer af *E. Heijer*. — **Mor och son**. Verklighetsskildring af *Alfred Smedberg*. Med tre teckningar af *Einar Torslow*. — **Minnen från det Allmänna söndagsskolemötet i Köpenhamn 1910**. Af pastor *J. Montelius*. Med två illustrationer. — **Såsom en fader**. Berättelse af *Arvid Ohlsson*. Med fyra teckningar af *Alfred Friis*. — **Nära**. En missionsbild från Indien af *Gertrud Lindberg*. Med tre illustrationer. — **Efter långa år**. Berättelse af *Anna H—m Preinitz*. Med illustrationer af *Brita Ellström*.

JULGÅFVANS pris är 1 kr. Vid rekvisition af minst 10 ex. lämnas Julgåfvan för 80 öre samt hvar 11:e ex. gratis.

Evangeliska Fosterlands-Stiftelsens Förlags-Expedition,
Stockholm 3.

Hemtrefnad.

Praktisk tidning för hemmet, utgifven af Fredrika-Bremer-Förbundet, utkommer med 40 åttasidiga nummer årligen. Innehåller uppsatser i barnavård, husligt arbete och trädgårds-skötsel, dikter, smärre religiösa betraktelser, lefnadsteckningar, berättelser m. m. Följer dagens frågor. Illustrerad. Följetong. Prenumeration genom posten. Pris pr år 1,60. Redaktris Fanny Ekenstierna.



Ett STEREOSKOP blir säkert en välkommen julklapp.

Stereoskop samt stereoskopbilder från alla länder säljas i Forsners Fotografiska Magasin Klarabergsg. 44. Stockholm.

Obs! De billiga priserna.

Till 42 öre mtr säljes ett parti Kulörta extra prima Congressgardiner 100 cm. breda, Allmogegardiner fr. 30 öre mtr. Filt och Schaggdular, Bordvaxduk, Tråd 95 öre duss. Foderdomestik 18 öre mtr. Ett parti bättre trädgårdiner i vackra mönster. Bomullstyger fr. 30 öre mtr. Gångmattor fr. 45 öre mtr. Filtar, Gardinstuffvar, Helylle-Chievot, god kval. i olika färger. Allt säljes billigt.

Slumplagret

MÄSTERSAMUELSGATAN 51, II. Stockholm

Sprid Veckotidningen DAGNY!

Deposition & Sparkassa

5%

KÖPMANNABANKEN,
Arsenalsgatan 9,
Södermalmstorg 8,
STOCKHOLM.
Aktiekapital 3,000,000 kr.

Tandläkare Judit Tillman

Drottningg. 58. Allm. Tel. 44 92. (44 31).
Hvard.: 1/2, 12—2 och 1/2, 6—1/2, 7 e. m.
Andra tider enl. öfverenskommelse.

Wiréns Eau de Cologne **ROYAL** är fortfarande *öfverträffad*.

Erhålles i hvarje välförsedd parfymhandel samt direkt från
A. G. Wiréns Tvål- och parfymfabrik. (Grundad 1860.)
21 Lilla Vattugatan 21 Stockholm.

TVÅ BÖCKER FÖR DAGNYS LÄSARINNOR.

Elin Wägner Pennskaftet,

4:e upplagan. Roman.
Pris 4.50.

ELIN WÄGNER, »Norrullsligans» författarinna, har i »Pennskaftet» gifvit oss en den *svenska kvinnorörelsens roman*. Med samma underfundiga humor, som kännetecknade hennes »Norrullsliga», har hon i »Pennskaftet» skildrat Stockholmskvinnorna i de mest skilda kretsar, och gjort det på ett sätt, som höjer hennes nya bok till god och gedigen konst.

Bland våra författarinnor i denna stund är Elin Wägner obestriddigen ett af de allra bästa hufvudena, likasom hon är af de skickligaste stilisterna. — Kvickheten är alltigenom osökt och det humoristiska aldrig flackt eller pretiöst.



DAMER! Blus Nr 1103 af hvit yllebattist med riko. smakfullspetsgarnering endast 4.25. Dessutom föra vi ett rikhaltigt lager af nysilfver, dam-, herr- o. barnunderkläder, mössor, alla slags tyger o. väfnader, mattor, filter, sängtäcken etc. Vill Ni inbespara mycket pengar, så begär genast priskurant o. gör Edra inköp hos oss! Ni får då genast bevis på sanningen af våra affärsprinciper: enbart extra **prima** varor, noterade till **lägsta** tänkbara priser! **VÄNGÄFVAN**, Vasagatan 15—17, Stockholm.

Edvin Bergs Förgylleriaffär

— Etablerad 1891 —

rekommenderas vördsamt.

OBS.! Gamla möbler renoveras och förgyllas.

45 Nybrogatan 45.



DALA-NATIONAL-MAGASINET

25 BIRGER-JARLSGATAN 25

INGÅNG FRÅN BRUNNSGATAN. Innehafvare: Fru Anna Lönnberg från Rättvik.

Alla slags Nationaldräkter och Konstväfnader, passande till väggbonader m. m. Konstsmiden, Smycken, Trä- och Näfverarbeten, allt fullkomligt äkta. Leksandslufvor, vacker, praktisk hufvudbonad för damer.

Prisbelönt på Norrköpings utställning. — Kappor och Promenaddräkter förfärdigas efter beställning, välgjort arbete, billiga priser.

ALLM. TEL. 168 30. GÖR ETT BESÖK!

Största fabrik i Skandinavien för

Damhårarbeten.

Färdiga arbeten i tusental, prima svenska hår i äkta naturfärger.

Herr o. Fru E. Malmberg.
58 Klarabergsgatan 58.

Sprid Dagny!

Kaffet stiger fortfarande.

Passa därför på och köp af mitt inneliggande lager, som ännu säljes till följande låga priser:

Fin Lavadosblandning	1: 15
Extra 1:ma Guatemala, Fin-Fin smak	1: 20
Extra 1:ma Ljus Java, mild och god	1: 25
Extra 1:ma Blå Java, synnerligt omtyckt	1: 28
Utsökt Javablandning (flera goda sorter)	1: 30
Extra 1:ma Central Amerik. Kaffe	1: 35
OBS.! Äkta Arabisk Mocca-blandning	1: 38
Java Liberia, högfinaste kvalitet	1: 45

Förväxla ej mina Kaffesorter med dem som af andra firmor utbjudas under samma namn. Profenlig vara. Redbar behandling.

Kaffet sändes till landsorten mot efterkraf eller förskottslikvid (minsta parti 10 kg.). — Skynda rekv. Vid köp af 60 kg. fraktfritt. Prof af samtliga sorter mot ins. af 20 öre i frimärken. Klipp ur annonsen!

K. W. KARLBERG, Idungatan 5, Stockholm.

Innehållsförteckning.

Dagens nummer innehåller:

- Kvinnornas deltagande i stadsfullmäktigevalen. Af *Gulli Petrini*.
- Viktiga lönefrågor för de kvinnliga biträdena i statens tjänst. I. Af *G. T—ll*.
- Till »Förlikningsbillens» historia. Af *Ellen Wester*.
- Gustava Svanström: Det starkaste. Rec. af *M. R.—M.*
- *Elsa Lindberg-Dovlette*: En fiolsticka. — *Mildred Thornburn-Busck*: Fjärran melodier. Rec. *S. E—d*.
- Till rösträttsföreningarna landet rundt! Af *Sigrid Hofrén*.
- Kvinnorna och stadsfullmäktigevalen i Gefle. Af *K. L.*
- En diskussion om »kvinnans värnplikt».
- Bref från *S. B. K:s* hvilohem. Af *N. S.*
- Notiser.
- Föreningsmeddelanden.

Prenumeration å Dagny sker å närmaste postanstalt eller bokhandel.